

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte predsedníčky JUDr. Margity Fridovej a členiek JUDr. Heleny Haukvitzovej, JUDr. Ľubomíry Kúdelovej v právnej veci navrhovateľa: **J.**, N., X., správca konkurznej podstaty D., F., X., IČO: X., proti odporcovi: **O.**, B., X., o zaplatenie 8038,64 Sk s prisl., na odvolanie odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 13 Cbi 19/04-46 zo dňa 20. júna 2006, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 13 Cbi 19/04-46 zo dňa 20. júna 2006 **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľovi trovy odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd, ako súd prvého stupňa, uložil odporkyňi povinnosť zaplatiť navrhovateľom vymáhanú sumu 8038,64 Sk so 14,6 % úrokom z omeškania od 7.12.2001 do zaplatenia a trovy konania v sume 2380 Sk.

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že vykonal dokazovanie na základe predložených listín, ako aj vyjadrení účastníkov konania a zistil, že odporkyňa uzavrela 15.7.1998 s D. zmluvu o zamestnaneckom úvere č. LD981940090, na základe ktorej jej bol poskytnutý úver v sume 35 000 Sk pri úrokovej sadzbe 15 % ročne. V zmluve o zamestnaneckom úvere sa odporkyňa zaviazala poskytnutý úver zaplatiť do 8.7.2002. Dňa 28.9.2001 vyhlásil Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 3K 297/00 konkurz na majetok dlžníka D.. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť

dňa 22.10.2001. Pohľadávka D. voči odporkyne ku dňu 7.12.2001 predstavovala sumu 8038,64 Sk z toho nesplatená istina 7640 Sk a úrok 15 % ročne do 6.12.2001 vrátane predstavoval čiastku 398,64 Sk. Odporkyňa mala u odporcu vedený bežný účet a vkladnú knižku, pričom celkové vklady v banke predstavovali čiastku 28 857,70 Sk. Odporkyne bola vyplatená náhrada za vklady v sume 21 037,50 Sk, nakoľko suma 7820,20 Sk, o ktorú bola náhrada Fondu ochrany vkladov znížená, predstavovala záväzok odporkyne voči D. z titulu zmluvy o zamestnaneckom úvere č. LD981940090. Na základe uznesenia Krajského súdu v Bratislave č. k. 3K 297/00-64 zo dňa 22.11.2001, došlo k ukončeniu prevádzkovania podniku D., a to odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť 7.12.2001. Nesplatené pohľadávky sa k tomuto dňu stali splatnými. Pohľadávka D. voči odporkyne ku dňu 7.12.2001 predstavovala sumu 8038,64 Sk, z toho nesplatená istina 7640 Sk a úrok vo výške 15 % do 6.12.2001 vrátane 398,64 Sk. Dňa 20.6.2006 uskutočnil súd pojednávanie v predmetnej veci v neprítomnosti odporkyne, ktorá sa na pojednávanie faxom zo dňa 16.6.2006 ospravedlnila a požiadala o odročenie pojednávania z dôvodu odcestovania mimo republiky. Súd jej žiadosti nevyhovel, nakoľko sa už v druhom prípade ospravedlnila na pojednávanie, a to konkrétne na vytýčený termín pojednávania 23.5.2006, kedy tiež požiadala o odročenie pojednávania z dôvodu potrebnosti zabezpečenia ďalších listinných dôkazov. Listinné dôkazy nepredložila ani dodatočne.

Súd poukázal na znenie ustanovenia § 101 ods. 1, 2 OSP, § 3 ods. 3, § 4 ods. 6 a § 9 ods. 2 zákona č. 118/1996 Z. z. s tým, že Fond ochrany vkladov vyplýva náhrady za nedostupné vklady v súlade a podľa zásad ustanovených zákonom č. 118/96 Z. z., ktorý presne uvádza, aké náhrady a v akej výške je povinný vyplácať vkladateľovi. V prípade zníženia náhrady za nedostupný vklad Fond ochrany vkladov mal právo s poukazom na ustanovenie § 9 ods. 2 znížiť výplatu vkladu odporkyne o záväzok odporkyne, ktorý mala voči banke vyplývajúcu z úverovej zmluvy, lebo táto časť nepožíva ochranu podľa zákona č. 118/96 Z. z. s poukazom na ustanovenie § 3 ods. 3. Znížením vyplatenej náhrady za nedostupný vklad Fondom ochrany vkladov o záväzok odporkyne nedošlo k zániku tohto záväzku odporkyne. Záväzok odporkyne voči banke naďalej trvá. Fond ochrany vkladov len znížil vyplácanie náhrady. V danom prípade však nešlo o zápočet pohľadávky a pohľadávok a záväzkov, a ani o žiadny iný zákonný dôvod,

na základe ktorého by tento záväzok odporkyne voči banke zanikol. Zníženie náhrady za nedostupný vklad predstavoval len určitý zákonný spôsob výpočtu náhrady za nedostupný vklad v zmysle zákona č. 118/96 Z. z. Súd sa nestotožnil s názorom odporkyne, že došlo k započítaniu, a to z dôvodov, že odporkyňa nebola v žiadnom vzťahu s Fondom na ochranu vkladov, ale naopak bola v právnom vzťahu s úpadcom a v tejto súvislosti súd poukazuje na ustanovenie § 14 ods. 1 ZKV, vyhlásením konkurzu podľa písmena i/ započítanie vzájomne inak započítateľnej pohľadávky do podstaty nie je možné. V danom prípade pri vyplatení náhrady za nedostupný vklad, podľa Zákona č. 118/96 Z. z. o ochrane vkladov, nemohlo ísť v žiadnom prípade o započítanie pohľadávok, pretože tu chýba akýkoľvek prejav vôle odporkyne smerujúci k započítaniu voči banke. Úprava spôsobu výpočtu náhrady nie je započítaním pohľadávky. Uvedený záväzok odporkyne voči navrhovateľovi preto naďalej trvá, preto súd zaviazal odporkyňu tak, ako je to uvedené vo výroku. Vo zvyšnej časti uplatneného úroku z omeškania vo výške 17,6 % súd návrh zamietol, s poukazom na ust. § 369 v spojení s § 502 Obch. zák. priznal úrok z omeškania podľa uvedeného zákona do výšky 14,6 %. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP.

Proti tomuto rozsudku podala odporkyňa odvolanie. Namietala procesné pochybenie súdu, ktorý nevyhovel jej žiadosti o odročenie pojednávania a uskutočnil ho dňa 20.6.2006 v jej neprítomnosti. Uviedla, že pojednávania konanom 20.6.2006 sa nemohla zúčastniť z dôvodu, že bola mimo územia SR na dovolenke. Túto skutočnosť chcela preukázať cestovnou zmluvou. Tento dôkaz nemohla predložiť k žiadosti o odročenie pojednávania, lebo ho nemala k dispozícii, pretože cenu zájazdu vyplácala v cestovnej kancelárii iná osoba. Pobyt na dovolenke považuje za vážny dôvod a domnieva sa, že súd svojím postupom jej odňal možnosť konať pred súdom, lebo jej nebolo umožnené predložiť dôkazy. Dôkazy, ktoré chcela predložiť, preukazujú zánik záväzku voči navrhovateľovi a prikladá ich k odvolaniu. Ide o interný list D., zo dňa 29.11.2001, adresovaný personálnemu oddeleniu ohľadom vrátenia neoprávnene zrazených splátok zo mzdy odporkyne, ako aj výpis zostatkov na účtoch klienta D. ku dňu 21.9.2001. Podľa jej názoru, z formulácie písomnosti vyplýva, že D. uznáva, že k dátumu 21.9.2001 došlo k započítaniu nezaplatenej istiny a úrokov z úveru, a teda uznáva, že došlo k zániku záväzku započítaním v súlade s § 580

Občianskeho zákonníka v spojení s § 359 Obchodného zákonníka. Tým, že pohľadávka navrhovateľa zanikla, nie je možné vymáhať jej zaplatenie súdnou cestou. Je tiež toho názoru, že súd nesprávne právne posúdil začiatok plynutia lehoty na úhradu úrokov z omeškania. V prvej výzve na plnenie, ktorú adresovala D. odporkyňi dňa 26.8.2002, stanovila termín plnenia do 30.9.2002. K omeškaniu mohlo dôjsť až odo dňa 1.10.2002. Navrhuje, aby odvolací súd zrušil rozhodnutie prvostupňového súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, prípadne zrušil rozhodnutie v časti týkajúcej sa príslušenstva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, prejednal odvolanie odporkyne podľa § 212 ods. 1 OSP v neprítomnosti účastníkov. Odporkyňa sa z nariadeného pojednávania pred odvolacím súdom ospravedlnila a súhlasila, aby súd pojednával v jej neprítomnosti. Odvolací súd vychádzal zo zistenia, že predmetom sporu je navrhovateľom uplatnené právo na zaplatenie zostatku úveru s úrokmi zo zmluvy o zamestnaneckom úvere č. LD981940090, ktorá bola uzatvorená 15.7.1998. Odporkyňa mala v banke úpadcu vedený aj vkladový a bežný účet, kde celkové vklady predstavovali sumu 28 857,70 Sk. Skutkový stav danej veci, zistený prvostupňovým súdom, nie je medzi účastníkmi sporný. Uznesením Krajského súdu v Bratislave bol na majetok D. vyhlásený dňa 28.10.2001 konkurz.

Podľa § 14 ods. 1, písm. g/ Zák. č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v platnom znení (ďalej len ZKV), vyhlásením konkurzu sa všetky nesplatené pohľadávky a záväzky stávajú splatnými, ak je úpadcom banka, jej pohľadávky a záväzky sa stávajú splatnými dňom rozhodnutia súdu podľa § 14b ods. 2 ZKV. D. bola Národnou bankou Slovenska vyhlásená za neschopnú vyplácať vklady a uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 22.11.2001 došlo k ukončeniu jej prevádzkovania. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 7.12.2001.

K tomuto dňu bola splatná pohľadávka úpadcu voči odporkyňi, a keďže ju odporkyňa k tomuto dňu nezaplatila, dostala sa do omeškania. Iný vzťah je záväzok úpadcu voči odporkyňi z titulu jej nedobytných vkladov. Keďže úpadca nie je schopný svoj záväzok splniť, v takomto prípade zo zákona vzniká povinnosť inému subjektu, a to Fondu ochrany vkladov poskytnúť náhradu za nedostupné vklady klientov úpadcu. Podmienky upravuje zákon č. 118/1996 Z. z. v platnom znení, a to konkrétne v ustanovení

§ 9 citovaného zákona. Podľa § 9 ods. 2, náhrada za nedostupný vklad patrí vkladateľovi vo výške vkladu, najviac však vo výške tridsaťnásobku priemernej mesačnej mzdy, zistenej zákonom stanovenom období. Podľa odseku 3 tohto ustanovenia, sa zistená výška nedostupného vkladu na účely výpočtu náhrady zníži o všetky premlčané vklady, a tiež o všetky záväzky vkladateľa voči banke podľa stavu ku dňu, kedy sa vklady stali nedostupnými podľa § 3 ods. 5. Na neskoršie zmeny tohto stavu sa neprihliada. Vypočítaná výška náhrady sa zaokrúhľuje na celé koruny nahor. Z uvedeného je zrejmé, že v zákonom stanovenom rozsahu poskytuje namiesto úpadcu čiastočné plnenie Fond na ochranu vkladov a vo zvyšku si svoje práva musí uplatňovať veriteľ podľa zákona o konkurze a vyrovnaní. To znamená, že vklad nad tridsaťnásobok priemernej mesačnej mzdy, prípadne zníženie náhrady o záväzky voči banke, čo je daný prípad, si veriteľ musí uplatniť prihláškou pohľadávky voči úpadcovi. Po vyhlásení konkurzu na majetok dlžníka nie je prípustné zo zákona započítanie pohľadávok, takže tento jednostranný právny úkon nemohol urobiť úpadca ani jeho veriteľ. Ak by takýto úkon ktorýkoľvek z nich urobil, je neplatný. Odporkyňou predložené písomnosti sú z tohto pohľadu potom irelevantné. Prvostupňový súd postupoval správne, keď odporkyňu zaviazal na zaplatenie jej záväzku voči banke vzniknutej z úverovej zmluvy. Nepochybil ani pri stanovení počiatku lehoty omeškania, pretože ako už bolo uvedené, k omeškaniu dochádza prvým dňom nasledujúcim po vzniku splatnosti uplatnenej pohľadávky. Táto pohľadávka sa stala splatnou 7.12.2001 a od tohto dňa sa odporkyňa dostala do omeškania. Odvolací súd neuznal ani námietku odvolateľky, týkajúcej sa procesného postupu súdu.

Podľa § 101 ods. 1 OSP, účastníci sú povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti, označia dôkazné prostriedky, a že dbajú na pokyny súdu. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia, súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd prejednať vec v neprítomnosti takého účastníka, prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy. Zo znenia zákona vyplýva, že súd odročí pojednávanie len v prípadoch ako to ustanovuje zákon. Musí pritom posúdiť, či dôvod na odročenie pojednávania je dôležitý. Dôležitosť dôvodu musí účastník, ktorý žiada pojednávanie odročiť, aj preukázať. Odvolateľka k svojej žiadosti žiadne dôkazy nepredložila, pretože ako aj sama

uvádza, nemala ich k dispozícii. Súd je povinný postupovať v konaní aj bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá (§ 100 OSP).

Súd preto vychádzal len zo všeobecnej žiadosti o odročenie pojednávania z dôvodu pobytu mimo územia Slovenskej republiky, čo nepovažoval za dôvod hodný osobitného zreteľa a vec prejednal v neprítomnosti odvolateľky. Dôvody je potrebné posudzovať vždy k času, kedy súd o určitej otázke rozhoduje. Súd preto svojím postupom neodňal účastníkovi možnosť konať pred súdom. Vzhľadom na uvedené dôvody, odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 OSP, ale pretože navrhovateľovi trovy v odvolacom konaní nevznikli, neboli mu ani žiadne priznané.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 27. mája 2008

**JUDr. Margita F r i d o v á, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: